

базуватися на кращих патріотичних, моральних та інтелектуально-культурних якостях та має стати важливою складовою його особистості.

На основі систематизації наукових досліджень, які проведені вітчизняними науковцями, виокремимо основні риси соціальної відповідальності, які притаманні сучасним менеджерам освіти:

– концептуалізується соціальними інститутами, існує у різних видах та регламентується соціальними нормами, усталеними у суспільстві загалом та педагогічних колективах зокрема;

– має динамічний характер, розвивається і трансформується разом зі суспільними відносинами, виробляючи повагу до прав та свобод людини, і є проявом як культурного рівня розвитку освіти, так і суспільства загалом;

– не є засобом примусу, має довільну форму, передбачаючи дотримання кращих патріотичних, моральних та інтелектуально-культурних традицій українського народу;

– тісно пов'язана із засобами суспільного впливу та настає залежно від розуміння її змісту і ставлення майбутніх менеджерів до неї.

Встановлено, що на формування у майбутніх менеджерів освіти високого рівня соціальної відповідальності особливий вплив мають інтерактивні технології, зокрема: створення сприятливої атмосфери та організації комунікації, організації обміну діяльностями, організації мислєдїяльності, смислотворчості, рефлексивної діяльності та інтегративні технології (інтерактивні ігри).

Список літератури

1. Капінус О. С. Теоретичні аспекти дослідження сутності «соціальної відповідальності» як наукової категорії. *Науковий вісник Чернівецького університету*. [збірник наукових праць] наук. ред. І.С. Руснак. Чернівці, 2012. Вип. 637. Педагогіка та психологія. С. 89–95.

2. Савчин М. В. Психологія відповідальної поведінки :[монографія]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2008. 280 с.

UDC 372.893

Moroz I. V.

Researcher at the Department of Social Studies,
Institute of Pedagogy of the NAPS of Ukraine, Kyiv, Ukraine

MATERIAL HISTORICAL SOURCES IN HISTORY LESSONS: METHODS AND RECOMMENDATIONS

Historical sources are an integral part of learning history in primary school, as they allow students to get acquainted with different interpretations of historical events, which are not limited by the textbook text or the teacher's narration. The use of historical sources in the process of learning history ensures its meaningfulness, contributes to the development of historical and critical thinking in students.

Material sources are the oldest among the source base of historical science, as they preserve historical information about the past in a material form and reflect mainly the productive and creative activity of people. Material historical sources include material remains of human activity or natural environment altered by human activity. These are, in particular, places of residence of people (sites, settlements, fortresses, cities), monuments of architecture, mounds, cemeteries, temples, remains of dwellings, workshops, tools of work of different epochs, objects and things of domestic use, ornaments, etc.

In all the diversity of material sources, what is common among them is that they reflect the variety of information about different historical eras but share a similar mode of encoding. Material objects and items serve as carriers of information [1]. Therefore, material sources are often referred to by another name - monuments of material culture.

Material sources are extremely diverse and numerous. Often, they combine

characteristics of several types of sources, such as material, written, and visual. For example, some monuments of material culture have preserved inscriptions and images. In particular, a book can be considered both a written source and a material or visual one. Images are integral elements of many monumental structures (temples), coins, medals, seals, jewelry, tableware, precious weapons, clothing, and more [1].

The specifics of teaching history in primary school imply the use of not only material sources, but also their images and historical reconstructions made on the basis of their study by historians. That is, they can be analyzed both on photos or reconstructions, as well as by visiting a museum or a museum site and see the real exhibit [2].

We believe that working with historical sources in history lessons should be systematic, gradually complicating both the sources themselves and the research tasks for them - from short to more complex sources, from simple questions to complicated ones. The research task for a historical source should contain: 1) the expected way of student activity (analyze, determine, compare, prove, etc.); 2) the formulation of the task condition; 3) sources of information (material source or their image, museum funds) [3].

Considerable attention in the curriculum and textbooks of history is paid to the issues of development of architecture and art. This is due to the fact that monuments of architecture and art works are "witnesses" of many historical events. The analysis of these monuments allows to visualize history for students, to form in them an imaginative idea of a certain historical epoch or a specific country. Monuments of art and architecture reflect not only certain artistic styles and aesthetic tastes that existed in society at that time, but also a certain level of development of production technologies, specific social phenomena, historical trends [2].

Therefore, the use and processing of various historical sources in the educational process allows students to master the methods of historical knowledge, contributes to the formation of students' skills of critical analysis of information, historical thinking in general. When organizing work with a source, it is advisable to focus on active and interactive learning methods - this makes learning effective, productive and interesting for students.

References

1. Калакура Я. С., Головка С. В., Войцехівська І. Н., Павленко С. Ф., Корольов Б. І., Палієнко М. Г. Київ, Україна: Либідь, 2002. С. 488.

2. Мороз П. В., Мороз І. В. Дослідницька діяльність учнів у процесі навчання всесвітньої історії в основній школі: методичний посібник. Київ, Україна: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. С. 186

3. Мороз П. В. Робота з історичними джерелами як засіб формування дослідницької компетентності академічно здібних учнів. *Теорія і практика моделювання інноваційного розвитку профільного закладу загальної середньої освіти технічної спрямованості для академічно здібних учнів*: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, Україна: Педагогічна думка, 2020. С. 54-56.

UDC 372.893

Moroz P. V.

Senior Researcher, Candidate of Pedagogical Sciences,
Senior Researcher at the Department of Social Science Education,
Institute of Pedagogy of the NAPS of Ukraine, Kyiv, Ukraine

ADVERTISING AS A MIRROR OF THE EPOCH: A METHOD OF ANALYSIS OF ADVERTISING MATERIALS IN HISTORY LESSONS

Advertising is an integral part of the information society. People encounter it in various situations and environments: while watching TV shows, websites, reading periodicals, visiting shops, traveling by transport, walking along the streets of cities and villages. It is hard to imagine modern life without advertising. It has a huge impact on almost all major spheres of human activity.